

ЕКОНОМІКА

УДК 332

DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/32.4>**Биченков О.Е.**

аспірант

Академія праці, соціальних відносин та туризму

ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-7234-8345>

ПОВОЄННА РЕІНТЕГРАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ В УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ НАПРЯМКИ ТА ПЛАНИ ВІДНОВЛЕННЯ

У статті розглядаються ключові аспекти поствоєнної реінтеграції економічних суб'єктів в Україні, зокрема організаційні та економічні стратегії, а також плани відновлення. Основна увага приділяється викликам та можливостям, що постають перед українською економікою в період відновлення після конфлікту. Аналізуються фактори, які впливають на процес реінтеграції, такі як інвестиційний клімат, доступ до фінансових ресурсів, розвиток інфраструктури та людського капіталу. Запропоновано рекомендації щодо ефективних стратегій відновлення, які можуть бути використані для стимулювання економічного зростання та забезпечення стійкого розвитку країни в постконфліктний період.

Ключові слова: економічні стратегії, інвестиційний клімат, людський капітал, відновлення інфраструктури, постконфліктний період, реінтеграція економічних суб'єктів.

Постановка проблеми. Постановка проблеми реінтеграції економічних суб'єктів в Україні після війни є складною і багатогранною, оскільки охоплює ряд критично важливих питань, що потребують термінового вирішення. Однією з головних проблем є відновлення зруйнованої інфраструктури, яка є основою для нормального функціонування економіки. Руйнування транспортних шляхів, енергетичних об'єктів та інших важливих елементів інфраструктури значно ускладнюють економічну активність та вимагають значних фінансових і технічних ресурсів для відновлення.

Іншою важливою проблемою є стабілізація фінансової системи, яка зазнала значного стресу через військові дії. Падіння довіри до фінансових установ, девальвація національної валюти та втрата капіталу є серйозними викликами, які потребують системних рішень для відновлення фінансової стабільності. Крім того, залучення інвестицій є критично важливим для економічного відновлення, але цьому заважають нестабільний політичний клімат і невизначеність щодо майбутнього розвитку країни.

Проблематика реінтеграції економічних суб'єктів в Україні після військових конфліктів є вкрай актуальною, враховуючи значні економічні втрати, завдані війною, та необхідність швидкого відновлення економічної активності.

Післявоєнний період характеризується потребою у відновленні інфраструктури, стабілізації фінансової системи та створенні сприятливих умов для залучення інвестицій. Крім того, важливим є забезпечення соціальної стабільності та відновлення довіри серед населення та бізнесу.

Дослідження ефективних організаційних та економічних стратегій реінтеграції може сприяти розробці комплексного підходу до відновлення, що забезпечить

сталий розвиток і конкурентоспроможність української економіки на міжнародній арені.

Відновлення економічної активності також потребує уваги до людського капіталу, який постраждав внаслідок війни. Втрата кваліфікованих кадрів, зростання рівня безробіття та соціальні проблеми вимагають розробки ефективних політик для реінтеграції робочої сили та покращення умов праці. Ці проблеми потребують комплексного підходу, що включає розробку та впровадження організаційних та економічних стратегій для створення сприятливих умов для економічного зростання та розвитку в поствоєнний період.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі дослідження післявоєнної реінтеграції економічних суб'єктів в Україні, що орієнтуються на стратегії, які поєднують підтримку внутрішнього бізнесу, розвиток аграрного сектора, інноваційні інвестиції та інфраструктурні проекти присвячено низку наукових праць.

Наприклад, Є. Палига та Т. Панчишин у роботі [5] використовують статистичні методи для аналізу добробуту населення, а Л. Зомчак та Л. Коваль у роботі [6] пропонують просторовий панельний підхід для аналізу сталого місцевого розвитку. Крім того, дослідники аналізували вплив різних факторів на добробут. Наприклад, В. Приймак та співавтори у [8] проаналізували вплив тіньової економіки, А. Сімахова у [9] – вплив зовнішньоекономічних факторів, а В. Кифяк та співавтори у [10] – вплив інфляції. Зокрема, Фрайтерс П. та співавтори в роботі [11] досліджували покращення добробуту населення та фінансового благополуччя як важливу мету урядових програм.

Ірамані Р. та Лутфі Л. у [2]. Безумовно, в дослідженнях науковців значна увага приділяється сталому розвитку та добробуту населення як одній з його економічних складових. Складові сталого розвитку детально

описані в роботах [13; 14]. Проблема оцінки добробуту населення та його основних складових знайшла своє відображення у наукових працях багатьох вчених, зокрема Єрича В. та Заєца С.

Однак існує потреба в подальших дослідженнях у сфері аналізу стану добробуту населення, особливо в проєкціях на наступні періоди, особливо на період війни та післявоєнної відбудови.

Метою статті є аналіз та розробка організаційних та економічних стратегій, спрямованих на ефективну реінтеграцію економічних суб'єктів в Україні у поствоєнний період.

Виклад основного матеріалу дослідження. Початок військових дій і масові руйнування дали можливість старим структурам національної економіки швидко і радикально оновитися, хоч і парадоксальним чином. Старі підприємства радянських часів навряд чи вдасться відновити. Неefективні та малоефективні підприємства зникнуть, не витримавши випробувань та обмежень воєнного часу. Відроджуватимуться лише найбільш конкурентоспроможні види економічної діяльності та сектори.

При цьому реконструкція відбуватиметься не шляхом відбудови старих виробництв, а через впровадження сучасних технологій та енергоefективного обладнання [17, с. 102].

Іншими словами, нові підприємства створюватимуться на основі науково обґрунтованого інноваційного проєктування. Тому важливим завданням системи управління є визначення найбільш перспективних і конкурентоспроможних галузей економіки та галузей, що їх підтримують, з використанням усіх наявних фінансово-економічних та організаційних засобів [10, с. 211-215].

Станом на 2023 рік прямі збитки в економіці України склали 143,8 млрд доларів США:

- 37,3 (53,6 млрд дол. США) – руйнування та пошкодження житла
- 25,2 (36,2 млрд дол. США) – втрата інфраструктури
- 7,86 (11,3 млрд доларів США) – втрата робочих місць;
- 6,05 (8,7 млрд дол. США) – втрати в аграрному секторі.

Розподіл збитків по регіонах України виглядає наступним чином: Донецька, Луганська, Запорізька, Херсонська, Харківська, Чернігівська, Миколаївська, Дніпропетровська, Сумська та Київська області. Фактично, це одні з найбагатших регіонів України [17]. Це головне питання відродження української економіки шляхом відновлення підприємств та інфраструктури в окупованих або конфліктних зонах.

Внаслідок агресії рф Україна зазнала втрат у майже всіх секторах: промисловий, роздрібна торгівля, АПК, сфера транспорту, інфраструктура, цифрова інфраструктура, банки, ЖКГ, енергетика. Загалом втрати в цих сферах станом на 2023 рік становлять \$72.02 млрд. (або ж 261.8 млрд. грн.) [15].

Як ми бачимо у Таблиці 1 – найбільше постраждала інфраструктура, промисловий сектор, АПК та енергетика. Окупанти навмисно завдавали збитків саме в цих сферах, адже перші три сфери – це гарант економічної стабільності держави, енергетика ж – гарант соціальної стабільності і добробуту, відсутність електропоста-

чання призведе до гуманітарної катастрофи та знову ж таки, до застою у промисловості.

Таблиця 1 – Оцінка прямих втрат по сферах станом на 2023 р.

Сфера	Оцінка втрат, \$ млрд
Промисловий сектор	11.30
Роздрібна торгівля	2.59
АПК	8.70
Сфера транспорту	3.10
Інфраструктура	36.20
Цифрова інфраструктура	0.60
Банки	0.04
ЖКГ	1.39

Джерело: систематизовано на основі [15]

Важливим принципом відновлення України є розуміння ситуації на місцях, створення системи моніторингу, збереження стратегічного фокусу, боротьба з корупцією, розробка механізмів координації та розбудова потенціалу. Війна в Україні призвела до руйнівних економічних та гуманітарних втрат. Людський капітал України зазнав серйозних негативних наслідків, які можуть тривати ще довгий час.

Загальновідомо, що накопичення інвестиційних ресурсів та їх ефективне використання були основними пріоритетами політики повоєнного відновлення економіки в країнах після припинення воєнних дій.

За оцінками експертів, валове нагромадження основного капіталу на рівні 30-35% ВВП сприяло б швидкому відновленню повоєнної економіки України.

У післявоєнний період необхідно проводити політику макроекономічної стабільності, спрямовану на досягнення балансу між посиленням соціальної підтримки населення, стимулюванням розвитку галузей економіки та підтриманням прийняттого рівня інфляції і стабільного ринкового курсу гривні.

Національна економічна стратегія України до 2030 року [2], затверджена Кабінетом Міністрів України, визначає наступні заходи для залучення інвестицій, спрощення умов ведення бізнесу та забезпечення сталого економічного розвитку в Україні:

- європейська та євроатлантична інтеграція (реалізація стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору);
- декарбонізація економіки (підвищення енергоefективності, розвиток відновлюваних джерел енергії, розвиток циркулярної економіки тощо);
- ефективна цифрова сервісна держава та компактні державні інституції (розвиток цифрової економіки як одного з рушіїв економічного зростання в Україні);
- реінтеграція тимчасово окупованих територій;
- економічна свобода («підприємці – основа економіки»);
- вільна та чесна конкуренція, рівний доступ до бізнесу;
- підприємництво, інновації розвиток талантів;
- верховенство права («непорушна приватна власність»);
- верховенство закону (дотримання верховенства права при реалізації державної політики);

- захист прав усіх суб'єктів права власності;
- нульова толерантність до корупції (запобігання та протидія всім проявам корупції);
- безбар'єрний рух капіталу в Україні;
- інституційна спроможність (інтегрований економічний підхід, здатність ефективно поєднувати ліберальні та інституційні підходи;
- гендерна рівність (забезпечення дотримання принципів гендерної рівності при реалізації державної політики);
- національна безпека через партнерство та інвестиції.

Нереалізований потенціал нашої країни становить 1 трильйон доларів США. Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль зазначив, що завдання влади – реалізувати цей потенціал [15].

Таблиця 2 – Виклики та можливості, що стоять перед українською економікою в період відновлення після закінчення військових дій

Виклики	Можливості
Соціальна напруженість	Підтримка малого та середнього бізнесу
Руйнування інфраструктури	Залучення міжнародної допомоги
Недостатність фінансових ресурсів	Впровадження нових технологій
Погіршення інвестиційного клімату	Розвиток інноваційних секторів
Економічна невизначеність	Зміцнення внутрішнього ринку

Джерело: побудовано автором

Період після завершення конфлікту супроводжується низкою викликів, які суттєво впливають на процес відновлення економіки. До них належать руйнування інфраструктури, недостатність фінансових ресурсів, нестабільний інвестиційний клімат, а також дефіцит кваліфікованої робочої сили.

Крім того, постконфліктний період характеризується високим рівнем невизначеності, що створює додаткові ризики для економічних суб'єктів та ускладнює їхню реінтеграцію у національну економіку.

Попри численні виклики, період повоєнного відновлення відкриває перед Україною нові можливості для економічного зростання. Відновлення інфраструктури та реалізація великих інвестиційних проєктів можуть стати потужним стимулом для розвитку економіки [1, с. 126].

Крім того, реінтеграція економічних суб'єктів може сприяти модернізації виробництва, підвищенню ефективності управління та впровадженню інноваційних технологій.

Важливим фактором успіху в цьому контексті є активна участь міжнародних партнерів та донорських організацій, які можуть надати необхідну фінансову та технічну підтримку.

Проте, у липні 2022 року вже було підготовлено проєкт плану повоєнної відбудови економіки України [7]. Втрати оцінювалися щонайменше у 750 млрд дол. (з яких 350 млрд дол. буде спрямовано на реконструкцію та відновлення, а 400 млрд дол. на майбутній розвиток інфраструктури). Однак зараз втрати перевищують 1 трильйон доларів США. Перший етап полягав у відновленні пошкодженої інфраструктури, переважно в енергетичному секторі, розмінуванні території та відновленні будівель.

Очікувані результати цієї політики показані на рис. 1 і включають реалізацію 850 проєктів та сталий розвиток понад 7% ВВП України на рік [11, с. 86-90]

Повоєнна реінтеграція економічних суб'єктів в Україні є надзвичайно складним завданням, що потребує комплексного підходу та координації зусиль на всіх рівнях.

Впровадження ефективних організаційних та економічних стратегій, а також активна міжнародна підтримка є ключовими елементами успішного відновлення української економіки та забезпечення її стійкого розвитку у постконфліктний період.

Висновки. Відновлення інфраструктури, стабілізація фінансової системи, залучення інвестицій, розвиток людського капіталу та підтримка малого та середнього бізнесу є ключовими напрямками для успішного відновлення економіки. Ефективна реалізація цих стратегій дозволить забезпечити сталий розвиток країни, підвищити її конкурентоспроможність та створити умови для економічного зростання в довгостроковій перспективі.

ВСІ 10 РОКІВ	2023-2025	2026-2032
📄 Кількість проєктів 850	📄 Кількість проєктів 580	📄 Кількість проєктів 270
📈 Щорічний приріст реального ВВП >7%	💰 Фінансування >350 млрд дол.	💰 Фінансування >400 млрд дол.
🏠 Фінансування >750 млрд дол.	🇺🇦 Індекс Економічної Складності TOP-40 країн	🇺🇦 Індекс Економічної Складності TOP-25 країн
🇺🇦 Індекс Економічної Складності TOP-25 країн	👤 Індекс Людського Капіталу TOP-40 країн	👤 Індекс Людського Капіталу TOP-25 країн
👤 Індекс Людського Капіталу TOP-25 країн		

Рисунок 1 – Очікувані результати програми відтворення України

Джерело: [20]

Перспективи відновлення економічних суб'єктів в Україні включають ряд важливих аспектів. Розвиток інфраструктури має забезпечити не тільки відновлення зруйнованих об'єктів, але й їх модернізацію з урахуванням новітніх технологій та екологічних стандартів. Фінансова стабільність потребує вдосконалення регуляторного середовища та підвищення прозорості фінансових установ, що сприятиме зростанню довіри до банківської системи. Залучення інвестицій має бути підкріплене розробкою привабливих умов для інвесторів, включаючи спрощення бюрократичних процедур та забезпечення правової захищеності.

Додатково, розвиток людського капіталу має стати пріоритетом, що включає покращення системи освіти, професійної підготовки та створення умов для розвитку інноваційних здібностей. Підтримка малого

та середнього бізнесу вимагає надання доступу до фінансових ресурсів, зменшення податкового навантаження та надання консультаційних послуг для стимулювання підприємництва. Співпраця з міжнародними партнерами відкриває можливості для отримання фінансової та технічної допомоги, яка може бути використана для реалізації стратегічних проєктів відновлення та розвитку.

Загалом, успішна реалізація організаційно-економічних стратегій та планів відновлення в поствоєнний період дозволить Україні не лише відновити економіку, але й створити міцну основу для сталого розвитку в майбутньому. Цей процес вимагатиме тісної співпраці держави, бізнесу та суспільства, а також активної взаємодії з міжнародними партнерами для досягнення спільної мети – побудови сильної та конкурентоспроможної економіки.

Список використаних джерел:

1. Frijters P., Clark A.E., Krekel C., Layard R. A happy choice: wellbeing as the goal of government. *Behavioural public policy*. 2020. 4(2):126–165. DOI: <https://doi.org/10.1017/bpp.2019.39>
2. Iramani, R & Lutfi, L. An integrated model of financial well-being: The role of financial behavior. *Accounting*. 2021. 7(3), 691–700.
3. Sendhil Mullainathan. Algorithmic fairness and the social welfare function. In Proceedings of the 2018 ACM Conference on Economics and Computation, pages 1-1. ACM, 2018.
4. Silviya Vlah Jerić, Davor Zoričić, Denis Dolinar. Analysis of forecasts of GDP growth and inflation for the Croatian economy. *Economic Research – Ekonomska Istraživanja*. 2020. Vol. 33, No 1. DOI: <https://doi.org/10.1080/1331677X.2019.1632727>
5. Tov W. Well-being concepts and components. Handbook of subjective well-being. Salt Lake City, UT: Noba Scholar, 2018. P. 1–15.
6. Waddock S. Wellbeing economics narratives for a sustainable future. *Humanistic Management Journal*. 2021. № 6(2), P. 151–167.
7. Вдовин М. Л., Зомчак Л. М., Міщук Т. В. Аналітика сучасного стану добробуту населення України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 39. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-77>
8. Завгородня С. Добробут як наукова категорія та пріоритети державної політики щодо збереження та зростання добробуту в умовах повоєнного відновлення України. *Науковий вісник: Державне управління*. 2023. № 2 (14). С. 181–201. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2\(14\)-181-201](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2023-2(14)-181-201)
9. Заєць С. Статистичне прогнозування показників рівня життя населення в контексті сталого розвитку. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2020. № 2(6). С. 132–145. DOI: <https://doi.org/10.32750/2020-0212>
10. Зомчак Л., Коваль Л. Сталий розвиток регіонів України: просторово-панельний підхід. Інфраструктура ринку. 2022. Вип. 65. С. 211–215. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastructure65-35>
11. Кицяк В. І., Бабчук А. М., Рудько К. І. Інфляція як визначальний фактор впливу на добробут населення України. *Економіка та держава*. 2018. № 1. С. 86–90.
12. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
13. Палига С. М., Панчишин Т.В. Рівень добробуту населення України у статистичному вимірі. *Наукові записки*. 2007. № 2(12). С. 95–100.
14. Панчишин Т., Вдовин М. Компоненти сталого розвитку територіальних громад та регіонів в умовах суспільно-політичних викликів. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-23> ЕКОНОМІКА ТА СУСПІЛЬСТВО Випуск # 64 / 2024 16 ЕКОНОМІКА
15. Постанова № 179 від 03 березня 2023 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/nps/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>
16. Приймак В. І., Голубник О. Р., Борщук С. М. Вплив тіньової економіки на добробут населення України. *Економіка та держава*. 2017. № 9. С. 4–7.
17. Сімахова А.О. Аналіз впливу зовнішньоекономічних чинників на добробут населення України в умовах світових інтеграційних процесів. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2016. № 3. С. 263–271.
18. Шіковець К. О., Квіта Г. М., Єрмошенко Я. М. Системно-ситуаційне моделювання цілей сталого розвитку. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 62. С. 102–107.

References:

1. Frijters P., Clark A.E., Krekel C., Layard R. (2020). A happy choice: wellbeing as the goal of government. *Behavioural public policy*, 4(2):126-165. DOI: <https://doi.org/10.1017/bpp.2019.39>
2. Iramani, R & Lutfi, L. (2021). An integrated model of financial well-being: The role of financial behavior. *Accounting*, 7(3), 691–700.
3. Kyfiak, V., Babchuk, A. and Rudko, K. (2018). Inflatsiia yak vyznachalnyy faktor vplyvu na dobrobut naselennia Ukrainy [Inflation as the main determinant of the impact on the welfare of the ukrainian population]. *Ekonomika ta derzhava*, 1, 86–90.
4. Mullainathan S (2018). Algorithmic fairness and the social welfare function. In Proceedings of the 2018 ACM Conference on Economics and Computation, pages 1-1. ACM.
5. Official website. State Statistics Service of Ukraine. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Palyha Ye. M., Panchyshyn T. V. (2007). Riven dobrobutu naselennia Ukrainy u statystychnomu vymiri [The level of well-being of the population of Ukraine in statistical terms]. *Naukovi zapysky*, 2(12), 95–100.

7. Panchyshyn T., Vdovyn M. (2023) Komponenty staloho rozvytku terytorialnykh hromad ta rehioniv v umovakh suspilno-politychnykh vyklykiv [Sustainable development components of territorial communities and regions in terms of socio-political challenges]. *Ekonomika ta suspilstvo*, 50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-23>
8. Pryymak V. I., Holubnyk O. R., Borshchuk, Ye. M. (2017). Vplyv tin'ovoyi ekonomiky na dobrobut naselennya Ukrainy [The influence of the shadow economy on the well-being of the population of Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava*, 9, 4–7.
9. Resolution No. 179 dated March 3, 2023. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-nacionalnoyi-eko-a179>
10. Shikovets K. O., Kvita H. M., Yeromenko Ya. M. (2021) Systemno-sytuatsiine modeliuвання tsilei staloho rozvytku [System-situational modeling objectives of sustainable development]. *Infrastruktura rynku*, 62, 102–107.
11. Silvija Vlah Jerić, Davor Zoričić, Denis Dolinar (2020). Analysis of forecasts of GDP growth and inflation for the Croatian economy. *Economic Research – Ekonomska Istraživanja*, 33, 1. DOI: <https://doi.org/10.1080/1331677X.2019.1632727>
12. Simakhova A. O. (2016) Analiz vplyvu zovnishnoekonomichnykh chynnykiv na dobrobut naselennya Ukrainy v umovakh svitovykh intehratsiinykh protsesiv [Analysis of the influence of foreign economic factors on the well-being of the population of Ukraine in the conditions of global integration processes]. *Marketynh i menedzhment innovatsii (electronic journal)*, 3, 263–271.
13. Tov W. (2018). Well-being concepts and components. Handbook of subjective well-being (pp. 1–15). Salt Lake City, UT: Noba Scholar.
14. Vdovyn, M., Zomchak, L., & Mishchuk, T. (2021). Analitika suchasnoho stanu dobrobutu naselennya Ukrainy [Analysis of the current state of well-being of the population of Ukraine]. *Economy and Society*, 39. DOI: 8. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-77>
15. Waddock, S. (2021). Wellbeing economics narratives for a sustainable future. *Humanistic Management Journal*, 6(2), 151–167.
16. Zaiets, S. (2020). Statystychno prognozuvannya pokaznykiv rivnia zhyttia naselennya v konteksti staloho rozvytku [Statistical forecasting of standard of living in the context of sustainable development]. *Yevropeiskyi naukovyi zhurnal ekonomichnykh ta finansovykh innovatsii*, 2(6), 132–145. DOI: <https://doi.org/10.32750/2020-0212>
17. Zavorodnia S. (2023). Dobrobut yak naukova katehoriia ta prioritety derzhavnoi polityky shchodo zberezhenia ta zrostantia dobrobutu v umovakh povoiennoho vidnovlennia Ukrainy [Welfare as a scientific category and state policy priorities regarding the preservation and growth of welfare in the conditions of post-war reconstruction of Ukraine]. *Naukovyi visnyk: Derzhavne upravlinnia*, 2 (14), 181–201.
18. Zomchak L., Koval L. (2022). Stalyi rozvytok rehioniv Ukrainy: prostorovo-panelnyi pidkhid [Sustainable development of Ukrainian regions: spatial panel method]. *Infrastruktura rynku*, 65, 211–215. DOI: <https://doi.org/10.32843/infrastruct65-35>

Bychenkov Oleksii

Academy of Labour Social Relations and Tourism

POST-WAR REINTEGRATION OF ECONOMIC ENTITIES IN UKRAINE: ORGANISATIONAL AND ECONOMIC DIRECTIONS AND RECOVERY PLANS

The post-war reintegration of economic entities in Ukraine is a key aspect of ensuring the country's sustainable development in the long term. This complex process includes infrastructure restoration, financial system stabilization, investment attraction, human capital development, and support of small and medium-sized businesses. Effective implementation of these strategic directions will contribute to the rapid recovery of the economy and increase Ukraine's competitiveness in the international arena. The article examines the prospects and main challenges of post-war reconstruction, such as the need to modernize the infrastructure to meet the latest technologies and environmental standards. The country's financial stability depends on improving the regulatory environment, increasing the transparency of financial institutions, and attracting investments. Particular attention is paid to the development of human capital affected by the war, which requires developing policies to reintegrate the workforce and improving the education system and vocational training. Supporting small and medium-sized businesses involves simplifying access to financial resources, reducing the tax burden, and providing consulting services. An important element of economic recovery is cooperation with international partners, which opens up new opportunities for receiving financial and technical assistance. The successful implementation of business strategies and recovery plans will help build a solid foundation for the country's sustainable development. The article highlights the importance of close cooperation between the state, business, and society, as well as active interaction with international partners to achieve the common goal of building a strong and competitive economy in the post-war period.

Keywords: economic strategies, investment climate, human capital, infrastructure restoration, post-conflict period, reintegration of economic entities.

JEL classification: E22, J24, O18